PLAN OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZO- EDUKACYJNY MIEJSKIEGO ŻŁOBKA „MALUSZEK” W ZIELONCE 2026- 2027

1. Wprowadzenie

Miejski Żłobek „Maluszek” w Zielonce jest nowoczesną placówką opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjną skierowaną do najmłodszych mieszkańców, która:

- ✓ stawia dziecko w centrum działań,
- ✓ wspiera rozwój poprzez doświadczenie, ruch i aktywność sensoryczną,
- ✓ buduje atmosferę bliskości i akceptacji,
- ✓ współpracuje z rodzicami jako partnerami w procesie wychowawczym.

Placówka dąży do tworzenia miejsca, w którym dzieci czują się bezpieczne, ważne i akceptowane, a ich rozwój przebiega w sposób naturalny i harmonijny. Priorytetem placówki jest dobrostan dziecka rozumiany jako poczucie bezpieczeństwa, akceptacji i możliwości swobodnego rozwoju.

Celem Miejskiego Żłobka „Maluszek” jest zapewnienie dzieciom bezpiecznych, przyjaznych i wspierających warunków do wszechstronnego rozwoju poprzez codzienne doświadczenia, spontaniczną zabawę, samodzielne poznawanie otoczenia oraz budowanie relacji opartych na poczuciu bezpieczeństwa, zaufaniu i szacunku. Żłobek wspiera rozwój emocjonalny, społeczny, ruchowy i poznawczy dzieci, uwzględniając ich indywidualne tempo rozwoju, możliwości, zainteresowania i potrzeby.

Szczególną wartością „Maluszka” jest wczesne dostrzeganie i wspieranie dzieci w pojawiających się trudnościach oraz indywidualnych potrzebach rozwojowych. Żłobek realizuje zasady inkluzyjnego podejścia, zapewniając wszystkim dzieciom równe szanse uczestnictwa w życiu grupy, poczucie przynależności oraz możliwość rozwijania swoich kompetencji w bezpiecznej i akceptującej atmosferze.

Poprzez odpowiednio przygotowane środowisko, uważną obecność dorosłych oraz różnorodne aktywności opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne „Maluszek” tworzy

przestrzeń, w której dziecko może być sobą, działać we własnym tempie, doświadczać, eksperymentować, nawiązywać relacje i stopniowo rozwijać samodzielność oraz poczucie sprawczości**.**

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie dzieciom poczucia bezpieczeństwa:
   - ✓ tworzenie przyjaznej i życzliwej atmosfery w grupie,
   - ✓ budowanie życzliwych, bezpiecznych relacji opartych na zaufaniu między dzieckiem a wychowawcami.
   - ✓ zapewnienie dzieciom rytmu dnia zgodnego z ich potrzebami psychiczno-fizycznymi,
   - ✓ wspieranie procesu adaptacji dziecka w żłobku
   - ✓
2. Wspieranie rozwoju emocjonalnego dziecka:
   - ✓ pomaganie dzieciom w rozpoznawaniu, nazywaniu i wyrażaniu emocji,
   - ✓ pomaganie dzieciom w rozpoznawaniu, nazywaniu i wyrażaniu swoich potrzeb,
   - ✓ kształtowanie poczucia własnej wartości, poczucia sprawczości i pewności siebie,
   - ✓ rozwijanie umiejętności radzenia sobie w nowych sytuacjach,
   - ✓ wspieranie dziecka w radzeniu sobie z frustracją i trudnymi emocjami.

3. Rozwijanie kompetencji społecznych:
   - ✓ uczenie dzieci funkcjonowania w grupie rówieśniczej,
   - ✓ rozwijanie umiejętności współdziałania i dzielenia się,
   - ✓ nauka podstawowych wzorców zachowania zgodnych z zasadami społecznymi.
   - ✓ kształtowanie i rozwijanie empatii, wrażliwości na potrzeby swoje i innych.

4. Wspieranie rozwoju ruchowego:
   - ✓ rozwijanie motoryki dużej poprzez zabawy ruchowe,

- ✓ rozwijanie motoryki małej poprzez zabawy manipulacyjne i plastyczne,
- ✓ zachęcanie dzieci do aktywności fizycznej, spontanicznej zabawy i eksplorowania otoczenia.

5. Stymulowanie rozwoju poznawczego:
   - ✓ rozwijanie ciekawości poznawczej dzieci,
   - ✓ umożliwianie dzieciom poznawania świata poprzez zabawę i doświadczenie
   - ✓ rozwijanie kreatywności, spostrzegawczości i koncentracji.

6. Wspieranie rozwoju sensorycznego:
   - ✓ organizowanie zabaw stymulujących wszystkie zmysły dzieci,
   - ✓ umożliwianie dzieciom poznawania różnych faktur, dźwięków, zapachów i kolorów
   - ✓ wspieranie integracji sensorycznej poprzez różnorodne doświadczenia ruchowo-zmysłowe.

7. Wspieranie rozwoju mowy i komunikacji:
   - ✓ zachęcanie dzieci do rozmów, opowiadania o tym co dla nich ważne, interesujące, inspirujące, potrzebne, trudne,
   - ✓ wzbogacanie słownictwa poprzez rozmowy, naukę piosenek i wierszy, czytanie książek
   - ✓ rozwijanie umiejętności słuchania i naśladowania dźwięków.

8. Wspieranie rozwoju samodzielności:
   - ✓ zachęcanie dzieci do samodzielnego wykonywania prostych czynności,
   - ✓ rozwijanie umiejętności samoobsługowych,
   - ✓ kształtowanie poczucia sprawczości,
   - ✓ Zauważanie i wzmacnianie każdego sukcesu dziecka, kolejnego kroku w jego rozwoju

9. Współpraca z rodzicami
   - ✓ budowanie partnerskich, życzliwych relacji z rodzicami,

- ✓ wymiana informacji dotyczących rozwoju dziecka oraz sytuacji w rodzinie, która może mieć wpływ na zachowanie i stan emocjonalny dziecka,
- ✓ wspólne działania na rzecz dobra dziecka.

W pracy żłobka szczególną rolę odgrywają następujące wartości:

- ✓ bezpieczeństwo – zapewnienie dzieciom opieki fizycznej i emocjonalnej,
- ✓ szacunek – uznanie indywidualności każdego dziecka,
- ✓ bliskość i relacja – budowanie więzi opartych na zaufaniu,
- ✓ podmiotowość dziecka – respektowanie potrzeb i możliwości rozwojowych,
- ✓ rozwój przez doświadczenie – uczenie się poprzez działanie i zabawę,
- ✓ współpraca z rodzicami – partnerstwo i otwarta komunikacja.

Podstawa prawna

Program opracowano na podstawie:

- ✓ Ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3

- ✓ Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (tzw. ustawa o ochronie małoletnich)
- ✓ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3

- ✓ Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (RODO)
- ✓
- ✓ Zalecenia Rady Unii Europejskiej w sprawie wysokiej jakości systemów wczesnej edukacji i opieki nad małym dzieckiem (2019/C 189/02) z dnia 22 maja 2019 r.

- ✓ Konwencji o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.

2.

Informacje o żłobku

Nazwa: Miejski Żłobek „Maluszek„ w Zielonce
Adres: ul. Wyszyńskiego 7 05-220 Zielonka

Od lipca 2026 roku Miejski Żłobek „Maluszek” w Zielonce mieści się w nowoczesnym, przestronnym i funkcjonalnym budynku, który został zaprojektowany i wybudowany z myślą o zapewnieniu wysokiej jakości opieki nad dziećmi do lat 3.

Żłobek może zapewnić opiekę do 60 dzieci**,** które funkcjonują w trzech grupach, liczących maksymalnie po 20 dzieci. Budynek jest parterowy, dzięki czemu wszystkie przestrzenie są łatwo dostępne i bezpieczne dla najmłodszych.

Każda z trzech sal została zaprojektowana tak, aby odpowiadać na potrzeby dzieci w określonym wieku i wspierać ich rozwój poprzez codzienną zabawę, ruch, samodzielne działanie i odkrywanie świata. Duże okna zapewniają każdej sali dostęp do naturalnego światła dziennego**,** tworząc jasną, przyjazną i spokojną przestrzeń.

Bezpośrednio przy każdej sali znajduje się łazienka dostosowana do potrzeb i możliwości małych dzieci**.** Wyposażono ją m.in. w kabinę prysznicową, przewijak, niewielkie miski ustępowe dostosowane do wzrostu dzieci, umywalki i lustro umieszczone na wysokości umożliwiającej dzieciom samodzielne korzystanie z nich. Znajdują się tam również półeczki na indywidualne rzeczy dzieci oraz miejsce przeznaczone na nocniki.

W każdej sali znajduje się także oddzielne pomieszczenie przeznaczone do przechowywania leżaków i pościeli**,** co pozwala na zachowanie porządku, higieny i właściwej organizacji przestrzeni.

Sale zostały wyposażone w naturalne, drewniane meble dostosowane do wzrostu i możliwości najmłodszych**.** Przemyślana organizacja przestrzeni sprzyja samodzielności dzieci i pozwala im swobodnie korzystać z dostępnych materiałów i pomocy. W każdej sali znajdują się również kąciki tematyczne, których wyposażenie jest dostosowywane do wieku, etapu rozwoju oraz aktualnych potrzeb i zainteresowań dzieci.

Żłobek posiada również zaplecze kuchenne, w którym przygotowywane są świeże posiłki dla dzieci. Posiłki są następnie bezpośrednio podawane dzieciom w żłobku, z uwzględnieniem ich potrzeb żywieniowych.

W pobliżu szatni znajduje się gabinet pielęgniarki, która zapewnia dzieciom opiekę pielęgnacyjną i zdrowotną oraz wsparcie personelu w zakresie bezpieczeństwa i prawidłowej organizacji opieki. Pielęgniarka jest obecna w żłobku w pełnym wymiarze czasu pracy – 8 godzin dziennie**.**

Cała przestrzeń „Maluszka" została zaplanowana tak, aby tworzyć bezpieczne, spokojne i przyjazne miejsce, w którym dziecko może czuć się ważne, zauważone i zaopiekowane, a jednocześnie ma przestrzeń do samodzielnego odkrywania, działania i rozwijania swoich umiejętności.

3.

Obszary aktywności uwzględniane w planowaniu i realizacji zajęć

W procesie planowania i realizacji zajęć oraz codziennych doświadczeń dzieci w żłobku uwzględnia się różnorodne obszary wspierające wszechstronny rozwój poznawczy, językowy, sensoryczny, emocjonalny, społeczny i ruchowy dziecka. Aktywności dostosowywane są do wieku, możliwości, indywidualnego tempa rozwoju oraz aktualnych zainteresowań dzieci.

- **Rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego** poprzez stwarzanie sytuacji umożliwiających dziecku obserwowanie zależności między własnym działaniem a jego skutkiem, m.in. podczas zabaw manipulacyjnych, konstrukcyjnych, sensorycznych, eksperymentowania oraz prostych doświadczeń dnia codziennego.
- **Wspieranie umiejętności obserwacji i doświadczania otaczającego świata** poprzez organizowanie aktywności angażujących różne zmysły dziecka, kontakt z różnorodnymi materiałami, przedmiotami, dźwiękami, zapachami, fakturami i zjawiskami przyrodniczymi, zarówno w sali, jak i podczas pobytu na świeżym powietrzu.

- **Rozwijanie spostrzegawczości, pamięci i koncentracji uwagi** poprzez zabawy wymagające obserwowania, wyszukiwania, dopasowywania, zapamiętywania, naśladowania oraz dostrzegania zmian zachodzących w otoczeniu.
- **Kształtowanie umiejętności porównywania i klasyfikowania przedmiotów** według wybranych cech, takich jak kolor, kształt, wielkość, faktura czy przeznaczenie, poprzez zabawy manipulacyjne, sortowanie, układanie, dopasowywanie i porządkowanie materiałów.
- **Rozwijanie podstawowego rozumienia pojęć matematycznych** poprzez codzienne sytuacje i zabawy związane z wielkością, ilością, porównywaniem, grupowaniem, rytmem, kolejnością oraz dostrzeganiem podobieństw i różnic.
- **Kształtowanie umiejętności nazywania cech przedmiotów**, w tym ich koloru, kształtu, wielkości, faktury, ciężaru oraz przeznaczenia, poprzez codzienną komunikację, zabawy tematyczne, manipulacyjne i konstrukcyjne oraz działania edukacyjne dostosowane do wieku dzieci.
- **Rozwijanie umiejętności posługiwania się określeniami przestrzennymi**, takimi jak: „na", „pod", „obok", „za", „w środku", „przed", „za", poprzez zabawy ruchowe, konstrukcyjne, manipulacyjne oraz sytuacje dnia codziennego wspierające orientację w przestrzeni.
- **Wspieranie rozwoju mowy i komunikacji** poprzez aktywne słuchanie dzieci, prowadzenie rozmów, nazywanie przedmiotów, osób, czynności, emocji i zjawisk, czytanie książek, oglądanie ilustracji, śpiewanie piosenek, zabawy słowne, rymowanki, zabawy dźwiękonaśladowcze oraz stwarzanie dzieciom okazji do wyrażania swoich potrzeb i myśli.
- **Rozwijanie ciekawości poznawczej i samodzielnego poszukiwania odpowiedzi** poprzez stwarzanie dzieciom możliwości eksperymentowania, zadawania pytań, dokonywania wyborów, podejmowania prób i obserwowania rezultatów własnych działań.
- **Wspieranie rozwoju sensorycznego** poprzez zajęcia i zabawy angażujące zmysł dotyku, wzroku, słuchu, węchu oraz doświadczenia związane z ruchem i czuciem własnego ciała. Wykorzystywane są materiały o zróżnicowanych fakturach, kształtach, temperaturze, ciężarze i właściwościach, a także elementy wspierające czucie głębokie, równowagę i orientację w przestrzeni.
- **Rozwijanie twórczego myślenia i ekspresji dziecka** poprzez działania plastyczne, muzyczne, konstrukcyjne, teatralne, ruchowe i sensoryczne. Dzieci zachęcane są do

samodzielnego eksperymentowania z materiałami oraz poszukiwania własnych sposobów działania, bez narzucania jednego właściwego rozwiązania.

- **Wspieranie rozwoju społecznego i emocjonalnego** poprzez zabawy w parach i małych grupach, wspólne działania, naukę oczekiwania na swoją kolej, dzielenia przestrzeni i materiałów, rozpoznawania oraz nazywania emocji, a także stopniowego rozwijania umiejętności współpracy i rozwiązywania prostych sytuacji konfliktowych.
- **Rozwijanie samodzielności i poczucia sprawczości** poprzez umożliwianie dzieciom dokonywania prostych wyborów, samodzielnego korzystania z dostępnych materiałów, podejmowania prób wykonywania czynności samoobsługowych oraz uczestniczenia w codziennych czynnościach grupy.
- **Wspieranie rozwoju ruchowego i koordynacji** poprzez codzienną aktywność ruchową, zabawy rozwijające motorykę dużą i małą, ćwiczenia równoważne, zabawy manipulacyjne, konstrukcyjne i sensoryczno-ruchowe oraz aktywność na świeżym powietrzu.
- **Rozwijanie zainteresowania przyrodą i otaczającym światem** poprzez codzienną obserwację zmian zachodzących w przyrodzie, kontakt z roślinami, materiałami naturalnymi, zwierzętami i zjawiskami pogodowymi oraz poprzez spacery i aktywności w ogrodzie.

Wszystkie wskazane obszary są ze sobą wzajemnie powiązane i realizowane przede wszystkim poprzez zabawę, codzienne doświadczenia, relacje z dorosłymi i rówieśnikami oraz aktywne poznawanie otoczenia. Opiekunowie obserwują dzieci i na tej podstawie dobierają poziom trudności oraz sposób organizacji aktywności, tak aby każde dziecko mogło doświadczać sukcesu, rozwijać swoje zainteresowania i stopniowo podejmować coraz bardziej samodzielne działania.

4 .

Metody pracy z dziećmi

Praca z dziećmi w żłobku „Maluszek” opiera się na własnej aktywności dziecka, jego naturalnej ciekawości świata, potrzebie ruchu, zabawy, kontaktu z drugim człowiekiem oraz stymulowaniu wszechstronnego rozwoju dziecka poprzez organizację różnorodnych zajęć. Działania opiekuńczo-wychowawcze i edukacyjne są dostosowane do wieku, możliwości rozwojowych oraz indywidualnych potrzeb dzieci. Zasady pracy z dziećmi w „Maluszku”:

- ✓ indywidualizacja
- ✓ podążanie za dzieckiem
- ✓ brak przymusu
- ✓ pozytywna dyscyplina

Podstawową metodą pracy z małym dzieckiem jest nauka poprzez zabawę, działanie i doświadczenie.
W żłobku ,,Maluszek'' stosowane są następujące metod pracy z dziećmi:

Metoda zabawy
Zabawa jest podstawową i naturalną formą aktywności małego dziecka. Poprzez zabawę dzieci poznają świat, rozwijają wyobraźnię, uczą się współdziałania oraz nabywają nowe umiejętności.

W żłobku organizowane są różnorodne zabawy:

- ✓ zabawy manipulacyjne,
- ✓ zabawy konstrukcyjne,
- ✓ zabawy ruchowe,
- ✓ zabawy tematyczne,
- ✓ zabawy muzyczno-ruchowe.

Metoda naśladowania
Dzieci uczą się poprzez obserwację i naśladowanie dorosłych oraz rówieśników. Wychowawcy prezentują dzieciom różne czynności oraz właściwe zachowania społeczne, które dzieci stopniowo powtarzają i utrwalają. Metoda ta jest szczególnie wykorzystywana podczas:

- ✓ nauki czynności samoobsługowych,
- ✓ zabaw ruchowych,
- ✓ zabaw tematycznych,
- ✓ zajęć muzyczno-ruchowych.

Metoda pokazu

Metoda pokazu polega na prezentowaniu dzieciom sposobu wykonania określonej czynności lub zadania. Wychowawcy pokazują dziecku, w jaki sposób wykonać daną czynność, a następnie zachęca je do samodzielnego działania. Metoda ta wykorzystywana jest m.in. podczas:

- ✓ zabaw konstrukcyjnych,
- ✓ zajęć plastycznych,
- ✓ ćwiczeń ruchowych,
- ✓ nauki czynności samoobsługowych.

Metoda doświadczeń i eksperymentowania

Dzieci uczą się poprzez bezpośrednie działanie i poznawanie właściwości różnych przedmiotów. W żłobku organizowane są zabawy umożliwiające dzieciom odkrywanie świata poprzez doświadczenie i eksperymentowanie:

- ✓ zabawy sensoryczne,
- ✓ zabawy wodą i piaskiem,
- ✓ poznawanie różnych faktur i materiałów,
- ✓ proste doświadczenia.

Metoda rozmowy i nazywania

Wychowawcy prowadzą z dziećmi codzienne rozmowy, opisują wykonywane czynności oraz nazywają przedmioty, zjawiska i emocje. Dzięki temu dzieci rozwijają słownictwo, uczą się komunikowania swoich potrzeb oraz lepiej rozumieją otaczający je świat.

Metoda pozytywnego wzmacniania

Pozytywne zachowania dzieci są zauważane i wzmacniane poprzez pochwałę, uśmiech lub słowne docenienie. Metoda ta wspiera budowanie poczucia własnej wartości dziecka oraz motywuje je do podejmowania kolejnych działań.

Metoda wspierania samodzielności

Wychowawcy zachęcają dzieci do podejmowania samodzielnych działań oraz stopniowego wykonywania czynności samoobsługowych:

- ✓ samodzielnego jedzenia,

- ✓ sprzątania zabawek,
- ✓ prób ubierania się,
- ✓ podejmowania decyzji podczas zabawy.

Metody aktywizujące

W pracy z dziećmi stosowane są również różne metody aktywizujące, które angażują dzieci w działanie i rozwijają ich aktywność ruchową oraz poznawczą. Należą do nich m.in.:

- ✓ zabawy ruchowo-naśladowcze,
- ✓ zabawy muzyczno-ruchowe,
- ✓ zabawy sensoryczne,
- ✓ zabawy integracyjne.

5.
Działania wspierające autonomię u dzieci

Jednym z podstawowych celów działalności Miejskiego Żłobka „Maluszek" w Zielonce jest wspieranie dzieci w drodze do autonomii i stopniowego osiągania samodzielności. Właściwie organizowana opieka oraz proces wychowawczo–edukacyjny zakładają tworzenie warunków sprzyjających rozwijaniu sprawczości, samodzielnego działania oraz wiary dziecka we własne możliwości.

Opiekunowie zobowiązani są do uważnej obserwacji rozwoju dzieci oraz dostrzegania ich indywidualnych potrzeb, możliwości i gotowości do podejmowania nowych wyzwań. Na podstawie obserwacji personel planuje działania wspierające rozwój samodzielności w codziennych sytuacjach, takich jak:

- jedzenie,
- czynności higieniczne,
- ubieranie i rozbieranie,
- podejmowanie decyzji,
- wybór aktywności,
- komunikowanie potrzeb,
- uczestniczenie w czynnościach porządkowych i organizacyjnych.

Przyjmuje się, że każda droga do samodzielności jest procesem indywidualnym i wieloetapowym. Osiąganie nowych umiejętności często wymaga dzielenia danej czynności na mniejsze etapy oraz zapewnienia dziecku odpowiedniego czasu na ich opanowanie.

Wsparcie opiekunów powinno być kierowane przede wszystkim do tych obszarów, w których dziecko nie jest jeszcze gotowe do samodzielnego działania. Pomoc udzielana dziecku ma charakter wspierający, a nie wyręczający, i jest stopniowo ograniczana wraz ze wzrostem kompetencji dziecka.

W pracy z dziećmi personel:

- zachęca do podejmowania prób samodzielnego działania,
- respektuje tempo rozwoju każdego dziecka,
- wzmacnia poczucie sprawstwa i sukcesu,
- unika pośpiechu oraz nadmiernego wyręczania,
- tworzy środowisko sprzyjające samodzielności i dokonywaniu wyborów.

Działania podejmowane przez żłobek mają na celu budowanie u dzieci poczucia kompetencji, bezpieczeństwa emocjonalnego oraz pozytywnego obrazu własnych możliwości.

Działania opiekunów wspierających autonomię dziecka podczas posiłków:

1. Personel zachęca dzieci do siadania przy stole nawet, jeśli nie mają potrzeby jedzenia
2. Personel uprzedza dzieci o zbliżającym się posiłku oraz pozwala dokończyć zabawę.
3. Przy uwzględnieniu rozwoju dzieci, personel zaprasza dzieci do wspólnego nakrywania do stołu i sprzątania po posiłku.
4. Personel daje dzieciom tyle czasu na posiłek, ile potrzebują.
5. Personel nie nagradza dzieci za zjedzenie posiłku ani nie karze za odmowę jedzenia.
6. Personel akceptuje, że dziecko może nie mieć ochoty na jedzenie.
7. Personel pozwala jeść rękoma dzieciom i zachęca do używania sztućców.
8. Personel zapewnia wszystkim dzieciom stały dostęp do sztućców.
9. Personel tłumaczy dzieciom nazwy i składniki serwowanych potraw.

Działania opiekunów wspierające autonomię dziecka podczas czynności higienicznych

1. Mycie rąk:
    - Pokazywanie prawidłowej techniki mycia rąk,

- Pozwalanie na samodzielne dozowanie mydła,
- Asystowanie tylko, gdy występuje taka potrzeba,
- Chwalenie za samodzielne próby mycia rąk.

2. Korzystanie z toalety:
    - Obserwowanie sygnałów dziecka,
    - Przypominanie o toalecie w stałych porach,
    - Pomaganie w odpinaniu/ zapinaniu ubrań tylko, gdy jest to konieczne
    - Zachęcanie do samodzielnych prób,
    - Szanowanie prywatności dziecka,
    - Chwalenie dziecka za samodzielne skorzystanie z toalety.

3. Zmiana pieluchy:
    - Informowanie dziecka o kolejnych krokach,
    - Zachęcanie do współpracy (m.in. podnoszenie nóżek),
    - Nazywanie części ciała,
    - Nawiązywanie kontaktu wzrokowego,
    - Reagowanie na komunikaty dziecka.

4. Ubieranie/ rozbieranie:
    - Dawanie czasu na samodzielne próby,
    - Pomaganie tylko w zakładaniu trudnych elementów garderoby,
    - Uczenie rozpoznawania własnych rzeczy,
    - Zachęcanie do porządkowania ubrań.

Działania opiekunów wspierające rozwój sprawności fizycznej:

1.Zabawy angażujące zmysły wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku. Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom aktywności, takie jak:

- Ścieżki sensoryczne- chodzenie boso po trawie, piasku, różnorodnych strukturach,
- Zabawach z wodą, błotem, piaskiem, trawa, liście,
- Malowanie rękami,
- Słuchanie i wydawanie dźwięków,
- Wąchanie naturalnych zapachów (warzyw, owoców, ziół, kwiatów),
- Testowanie smaków,
- Zabawy „koszykiem skarbów”

10. Zabawy wspierające rozwój motoryki małej:
    - Zabawy klockami,
    - Wkładanie i wyjmowanie elementów z pojemników,

- Wlewanie, przelewanie wody i wylewanie wody,
- Przesypywanie kaszy, ryżu za pomocą różnych narzędzi,
- Zabawy papierem: chwytanie, darcie, składanie,
- Malowanie farbami: palcami, pędzlami, stemplami)
- Zabawy masami sensorycznymi ciastolina, plastelina, piaskiem kinetycznym), lepienie, wałkowanie, krojenie, rwanie, łączenie,
- Przyczepianie, odczepianie, zapinanie, odpinanie,
- Włączanie przycisków

11. Ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi:
    - Wspinanie się,
    - Samodzielne jedzenie,
    - Malowanie,
    - Mycie rąk,
    - Ubieranie się (wkładanie i zdejmowanie prostych elementów garderoby),
    - Sprzątanie zabawek do pudeł,
    - Zabawy z piłką: rzucanie, łapanie, turlanie

12. Zabawy wspierające czucie głębokie:
    - Turlanie się,
    - Huśtanie się,
    - Przeciskanie przez tunel,
    - Otulanie kocem,
    - Masowanie,
    - Naśladowanie ruchu,
    - Oglądanie się w lustrze,
    - Zabawy ,, paluszkowe”

6.

Wspieranie współpracy i komunikacji dzieci w grupie

Opiekunowie wspierają dzieci w budowaniu pierwszych relacji rówieśniczych oraz w rozwijaniu umiejętności współpracy, komunikowania swoich potrzeb i wyrażania emocji. Tworzą atmosferę bezpieczeństwa, akceptacji i wzajemnego szacunku, w której każde dziecko ma możliwość nawiązywania kontaktów z innymi dziećmi w swoim tempie i zgodnie z własnymi możliwościami rozwojowymi.

W codziennych sytuacjach opiekunowie zachęcają dzieci do wspólnej zabawy, dzielenia się przestrzenią i materiałami, podejmowania prostych działań razem oraz pomagania sobie nawzajem. Towarzyszą dzieciom w rozwiązywaniu pojawiających się konfliktów, nazywają emocje i potrzeby oraz pokazują dzieciom proste sposoby komunikowania się i szukania rozwiązań.

Współpraca jest wspierana poprzez organizowanie zabaw w parach i małych grupach, wspólne działania muzyczne, ruchowe, plastyczne, konstrukcyjne i sensoryczne, a także codzienne czynności, takie jak sprzątanie po zabawie, przygotowywanie miejsca do posiłku czy porządkowanie materiałów. Opiekunowie dają dzieciom możliwość obserwowania siebie nawzajem, naśladowania pozytywnych zachowań i uczenia się poprzez doświadczenie.

Szczególną uwagę zwraca się na rozwijanie komunikacji werbalnej i niewerbalnej. Opiekunowie aktywnie słuchają dzieci, odpowiadają na ich komunikaty, nazywają przedmioty, czynności, emocje i potrzeby oraz modelują proste zwroty i gesty pomocne w codziennych relacjach, takie jak: „proszę", „daj", „moja kolej", „twoja kolej", „pomóż mi", „nie chcę". W przypadku dzieci, które nie posługują się jeszcze mową, respektowane są również gesty, mimika, wskazywanie, spojrzenie i inne formy komunikacji.

Opiekun nie wyręcza dziecka w relacjach z rówieśnikami, lecz towarzyszy mu i pomaga znaleźć własny sposób nawiązania kontaktu, wyrażenia potrzeb oraz rozwiązania trudnej sytuacji. Dzięki temu dzieci stopniowo rozwijają samodzielność społeczną, poczucie sprawczości, empatię oraz umiejętność funkcjonowania w grupie.

7.

Rozwijania komunikacji i mowy dziecka

Personel żłobka wspiera rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się dzieci poprzez codzienny, uważny kontakt z dzieckiem oraz wykorzystywanie naturalnych sytuacji do rozmowy i komunikacji. Opiekunowie mówią do dzieci spokojnie, wyraźnie i w sposób dostosowany do ich wieku i możliwości rozwojowych, jednocześnie pozostawiając dziecku czas na reakcję i samodzielne sformułowanie komunikatu.

Szczególne znaczenie ma aktywne słuchanie dziecka – zauważanie jego prób komunikowania się, utrzymywanie kontaktu wzrokowego, reagowanie na gesty, mimikę, wskazywanie, pojedyncze słowa i wypowiedzi oraz okazywanie zainteresowania tym, co dziecko chce przekazać. Opiekun nie wyręcza dziecka w komunikowaniu jego potrzeb, lecz daje mu czas i zachęca do podejmowania własnych prób porozumiewania się.

Opiekunowie systematycznie wzbogacają słownictwo dzieci, nazywając osoby, przedmioty, czynności, cechy, emocje i zjawiska pojawiające się w otoczeniu dziecka. Rozwijają wypowiedzi dzieci poprzez prawidłowe powtarzanie i rozszerzanie ich komunikatów, np. gdy dziecko mówi „auto", opiekun może odpowiedzieć: „Tak, czerwone auto jedzie". Unika się nadmiernego poprawiania dziecka oraz wymuszania powtarzania słów – prawidłowa forma językowa jest przede wszystkim modelowana przez dorosłego w naturalnej rozmowie.

Rozwojowi mowy sprzyjają wspólne oglądanie i czytanie książek, oglądanie ilustracji, śpiewanie piosenek, zabawy paluszkowe, rymowanki, zabawy dźwiękonaśladowcze, rozmowy podczas spacerów, posiłków, czynności higienicznych i zabawy. Opiekunowie zachęcają dzieci do wskazywania, nazywania, dokonywania wyborów, odpowiadania na proste pytania oraz podejmowania dialogu z dorosłymi i rówieśnikami.

W codziennej pracy personel tworzy bogate językowo i komunikacyjnie środowisko, w którym dziecko ma możliwość słuchania, obserwowania, naśladowania i samodzielnego podejmowania prób komunikowania się. Szczególną uwagę zwraca się na rozwijanie zarówno komunikacji werbalnej, jak i niewerbalnej, z poszanowaniem indywidualnego tempa rozwoju każdego dziecka.

Opiekunowie obserwują rozwój komunikacji poszczególnych dzieci i w razie zauważenia trudności lub niepokojących sygnałów przekazują informacje rodzicom. Celem działań personelu jest stworzenie dziecku bezpiecznych warunków do swobodnego wyrażania potrzeb, myśli i emocji oraz rozwijania radości z komunikowania się z innymi.

8.
Wspieranie rozwoju fizycznego i sensorycznego dziecka

W Miejskim Żłobku „Maluszek" szczególną uwagę poświęca się wspieraniu wszechstronnego rozwoju fizycznego dziecka, z uwzględnieniem indywidualnego tempa rozwoju, możliwości i potrzeb każdego dziecka. Codzienna organizacja pobytu stwarza dzieciom wiele okazji do

spontanicznej aktywności ruchowej, rozwijania sprawności, samodzielnego podejmowania wyzwań oraz poznawania własnego ciała i jego możliwości.

Wspierany jest rozwój motoryki dużej i małej. Dzieci mają możliwość codziennego biegania, chodzenia, wspinania się, pokonywania przeszkód, czołgania, przeskakiwania, pchania, ciągnięcia, przenoszenia przedmiotów oraz podejmowania zabaw wymagających utrzymania równowagi i koordynacji ruchowej. Wykorzystywane są ścieżki sensoryczno-ruchowe, tory przeszkód, materace, piłki, tunele, elementy do wspinania i równoważenia oraz naturalne materiały zachęcające dzieci do aktywnego poznawania otoczenia.

Rozwój motoryki małej wspierany jest poprzez zabawy manipulacyjne, konstrukcyjne, plastyczne i sensoryczne. Dzieci mają możliwość chwytania, przekładania, przesypywania, ugniatania, nawlekania, sortowania, dopasowywania i konstruowania, co sprzyja rozwijaniu sprawności dłoni i palców, koordynacji wzrokowo-ruchowej, precyzji ruchów oraz przygotowuje podstawy do późniejszych bardziej złożonych czynności samoobsługowych.

Istotnym elementem pracy „Maluszka" są zajęcia sensoryczne oraz codzienne zabawy angażujące różne zmysły dziecka. Wykorzystywane są materiały o zróżnicowanej fakturze, temperaturze, ciężarze, kształcie i zapachu, a także naturalne materiały, takie jak piasek, kasza, ryż, woda, drewno, kamienie, szyszki, liście czy tkaniny. Dzieci poprzez dotyk, wzrok, słuch, węch oraz doświadczenia ruchowe poznają właściwości otaczającego świata i rozwijają percepcję sensoryczną oraz świadomość własnego ciała.

W działaniach sensorycznych uwzględniane są również aktywności wspierające czucie głębokie (propriocepcję) oraz układ przedsionkowy. Dzieci podejmują zabawy związane z pchaniem, ciągnięciem, przenoszeniem i przesuwaniem przedmiotów, dociskiem, pokonywaniem przeszkód, wspinaniem się, kołysaniem, zmianą pozycji ciała i utrzymywaniem równowagi. Aktywności te wspierają rozwój schematu ciała, planowanie i koordynowanie ruchu, równowagę oraz orientację w przestrzeni.

Opiekunowie dbają o to, aby aktywność ruchowa i sensoryczna miała charakter zabawy i doświadczenia, a nie była formą przymusowego ćwiczenia. Dziecko może podejmować aktywność zgodnie ze swoimi możliwościami, stopniowo poznając własne granice i rozwijając poczucie sprawczości. Personel obserwuje reakcje dzieci na poszczególne bodźce i

dostosowuje ich intensywność do indywidualnych potrzeb oraz poziomu wrażliwości sensorycznej dziecka.

Wspieranie rozwoju fizycznego odbywa się również poprzez codzienny pobyt na świeżym powietrzu, spacery, zabawy ruchowe i swobodną aktywność w ogrodzie. Dzieci mają możliwość doświadczania różnorodnych nawierzchni, naturalnych przeszkód, zmian temperatury, dźwięków i zapachów otoczenia, co pozwala łączyć rozwój ruchowy z poznawaniem świata wszystkimi zmysłami.

Celem podejmowanych działań jest stworzenie dziecku warunków do swobodnego ruchu, eksperymentowania, doświadczania i rozwijania własnych możliwości, a także wspieranie koordynacji, równowagi, sprawności manualnej, percepcji zmysłowej, świadomości ciała i samodzielności w codziennym funkcjonowaniu.

10.
Wspieranie twórczej aktywności dziecka i dostępu do wytworów kultury

W Miejskim Żłobku „Maluszek” tworzy się warunki sprzyjające swobodnej ekspresji twórczej dzieci, rozwijaniu wyobraźni, ciekawości poznawczej, wrażliwości estetycznej oraz podejmowaniu własnych inicjatyw. Dziecko traktowane jest jako aktywny i kompetentny uczestnik procesu tworzenia, dlatego najważniejszy jest dla nas proces odkrywania, eksperymentowania i wyrażania siebie, a nie końcowy efekt pracy.

Opiekunowie stwarzają dzieciom możliwość podejmowania różnorodnych aktywności twórczych, dostosowanych do ich wieku, możliwości i aktualnych zainteresowań. Zachęcają do eksperymentowania z materiałami, kolorami, fakturami, dźwiękami, ruchem i przestrzenią, nie narzucając jednego sposobu wykonania pracy.

Personel unika wykonywania prac „za dziecko”, poprawiania jego wytworów oraz oczekiwania, że wszystkie dzieci stworzą taki sam efekt. Zamiast tego opiekun towarzyszy dziecku, obserwuje jego działania, zadaje otwarte pytania, nazywa jego doświadczenia i zachęca do samodzielnego poszukiwania rozwiązań.

W pracy wykorzystywane są różnorodne, bezpieczne materiały, w tym materiały naturalne i codziennego użytku: papier, karton, tektura, drewno, tkaniny, włóczki, liście, patyki, kamienie, szyszki, piasek, glina, masa plastyczna oraz materiały do malowania, rysowania,

lepienia, konstruowania i tworzenia kolaży. Dzieci mają możliwość samodzielnego wyboru materiałów i sposobu ich wykorzystania.

Twórczość dziecka rozwijana jest nie tylko poprzez działania plastyczne. Obejmuje również muzykę, śpiew, ruch, taniec, teatr, zabawy dramowe, konstruowanie, działania sensoryczne, opowiadanie i tworzenie własnych historii. Opiekunowie wykorzystują codzienne sytuacje i zainteresowania dzieci jako punkt wyjścia do działań twórczych.

Szczególne znaczenie ma dokumentowanie procesu twórczego dziecka. Opiekunowie mogą fotografować wybrane etapy pracy, gromadzić wypowiedzi dzieci, prezentować ich prace oraz tworzyć wystawy i ekspozycje w przestrzeni żłobka. Dziecko ma dzięki temu możliwość zobaczenia, że jego pomysły, działania i sposób postrzegania świata są ważne i zauważane.

11.
Dostęp do wytworów kultury

Żłobek zapewnia dzieciom kontakt z różnorodnymi wytworami kultury i sztuki, dostosowanymi do ich wieku i możliwości percepcyjnych. W przestrzeni żłobka prezentowane są reprodukcje dzieł sztuki, ilustracje, fotografie, grafiki oraz prace artystyczne, które stanowią element codziennego otoczenia dziecka.

Dzieci mają regularny kontakt z literaturą dziecięcą, muzyką, piosenką, ilustracją, sztuką plastyczną, tańcem i teatrem. Opiekunowie czytają dzieciom wartościowe książki, wspólnie oglądają ilustracje, słuchają różnorodnych utworów muzycznych oraz zachęcają dzieci do reagowania na muzykę ruchem, gestem i głosem.

W przestrzeni „Maluszka” dzieci mają możliwość obcowania zarówno z profesjonalnymi wytworami kultury, jak i z własną twórczością oraz twórczością innych dzieci. Prace dzieci są eksponowane w sposób estetyczny i dostępny dla nich, dzięki czemu stają się częścią wspólnej przestrzeni i budują poczucie przynależności do grupy.

12.

Stała współpraca ze specjalistami

W Miejskim Żłobku „Maluszek” ważnym elementem wspierania wszechstronnego rozwoju dzieci jest regularna współpraca personelu ze specjalistami, w szczególności z psychologiem, logopedą oraz specjalistą integracji sensorycznej (SI). Współpraca ta służy wczesnemu rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych dzieci, wspieraniu ich mocnych stron oraz możliwie szybkiemu reagowaniu na pojawiające się trudności.

Specjaliści, we współpracy z opiekunami, prowadzą regularną obserwację dzieci, konsultacje oraz działania wspierające, dostosowane do wieku, możliwości i indywidualnych potrzeb dziecka. Wnioski z obserwacji są wykorzystywane przez personel do planowania codziennych aktywności, zabaw i sytuacji edukacyjnych w grupie.

Psycholog wspiera rozwój emocjonalny i społeczny dzieci, pomaga personelowi lepiej rozumieć zachowania dzieci oraz dobierać sposoby reagowania odpowiadające ich potrzebom. Wspiera również dzieci w budowaniu poczucia bezpieczeństwa, nawiązywaniu relacji, rozwijaniu samoregulacji i radzeniu sobie z emocjami.

Logopeda wspiera rozwój komunikacji i mowy, w tym rozumienie mowy, rozwój słownictwa, komunikację werbalną i niewerbalną oraz prawidłowe wzorce komunikacyjne. Współpracuje z opiekunami w zakresie sposobów rozwijania kompetencji językowych dzieci podczas codziennych zabaw, czynności opiekuńczych, czytania, śpiewania i rozmów.

Specjalista integracji sensorycznej (SI) wspiera rozwój prawidłowego przetwarzania bodźców sensorycznych oraz pomaga personelowi dostosowywać środowisko i aktywności do indywidualnych potrzeb dzieci. W ramach współpracy wykorzystywane są między innymi zabawy angażujące zmysły, aktywności ruchowe, ćwiczenia równoważne, elementy czucia głębokiego, zabawy proprioceptywne oraz działania wspierające planowanie i koordynację ruchową.

Współpraca ze specjalistami ma charakter profilaktyczny, rozwojowy i wspierający. Jej celem nie jest diagnozowanie dzieci w warunkach żłobkowych, lecz wczesne zauważanie sygnałów wymagających większej uwagi, wspieranie rozwoju oraz tworzenie spójnych działań podejmowanych przez opiekunów, specjalistów i rodziców.

W przypadku zauważenia przez personel określonych trudności rozwojowych lub potrzeb dziecka, informacje są przekazywane rodzicom. W razie potrzeby rodzice otrzymują

wskazówki dotyczące możliwości dalszej konsultacji lub uzyskania specjalistycznego wsparcia poza żłobkiem.

Współpraca całego zespołu – opiekunów, specjalistów i rodziców – pozwala tworzyć spójny system wspierania dziecka, w którym jego potrzeby, możliwości, tempo rozwoju i poczucie bezpieczeństwa pozostają w centrum podejmowanych działań.

12.

Celebrowanie świąt uroczystości i ważnych wydarzeń

W ramach realizacji planu opiekuńczo–wychowawczo–edukacyjnego przewiduje się organizowanie i wspólne obchodzenie świąt oraz uroczystości okolicznościowych np. Dzień Babci, Dzień Dziadka, a także celebrowanie urodzin dzieci i innych ważnych wydarzeń z życia grupy i placówki.

Działania te mają na celu:

- budowanie poczucia wspólnoty i przynależności do grupy,
- wzmacnianie relacji rówieśniczych oraz integrację dzieci,
- rozwijanie umiejętności społecznych, takich jak empatia, życzliwość i współpraca,
- tworzenie pozytywnych doświadczeń emocjonalnych związanych z pobytem w żłobku.

Obchody mogą obejmować proste formy dostosowane do wieku dzieci, takie jak wspólne zabawy tematyczne, piosenki, dekoracje sali, symboliczne poczęstunki oraz aktywności dostosowane do możliwości rozwojowych dzieci. Organizacja wydarzeń odbywa się z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa oraz indywidualnych potrzeb dzieci, w tym alergii i ograniczeń dietetycznych.

Szczególną uwagę przykłada się do celebrowania urodzin dzieci w sposób nie nadmiarowy, spokojny i wspierający, tak aby każde dziecko czuło się ważne i zauważone w grupie.

ZAŁACZNIK NR 1

do planu Opiekuńczo- wychowawczo- edukacyjnego

Ramowy plan dnia

Plan dnia ma charakter elastyczny i jest dostosowywany do wieku, potrzeb oraz możliwości rozwojowych dzieci. Podane poniżej godziny są zalecane do realizacji przez zespół opiekunów. Ze względu na dynamikę dnia oraz potrzeb dzieci godziny wynikające z harmonogramu mogą ulec przesunięciom.

Godzina	Rodzaj aktywności
6:30- 8:00	Schodzenie się dzieci do żłobka. Swobodne zabawy, indywidualne kontakty z dziećmi.
8:00- 8:30	Rozpoczęcie dnia we własnych salach.
8:30- 9:00	Śniadanie
9:00- 10:30	Aktywności inicjowane przez opiekunów wspierające rozwój mowy i komunikacji, koncentracji, spostrzegawczości, sensoryczne, ruchowe, plastyczne, muzyczno- ruchowe, poznawanie świata/ swobodna zabawa/ spacery i zabawy na świeżym powietrzu.
10:30- 11:00	Obiad- I danie (zupa)
11:00- 12:00	Spacery i zabawy na świeżym powietrzu/ swobodna zabawa w sali
12:15 – 12:45	Przygotowywanie do obiadu, obiad- 2-gie danie.
12:45- 15:00	Odpoczynek i drzemka. Słuchanie bajek, muzyki relaksacyjnej.

15:00-15:20	Podwieczorek.
15:20 - 16:00	Zabawy swobodne / plac zabaw
16:00- 17:00	Połączenie wszystkich grup. Zabawy swobodne. Rozchodzenie się dzieci do domów.